

3 Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

η αιτία:
ένας σοβαρός λόγος για να γίνει κάτι.

Η μεγάλη δύναμη της Αθήνας έγινε η αιτία να ανησυχήσουν η Σπάρτη και η Κόρινθος. Αφορμή του πολέμου υπήρξε η προσπάθεια της Αθήνας να αναπτύξει το εμπόριό της στο Ιόνιο πέλαγος. Μια προσπάθεια να βρεθεί λύση δεν έφερε κανένα αποτέλεσμα και ο πόλεμος άρχισε.

Η Αθήνα έγινε πλούσια πόλη, που είχε απλώσει την κυριαρχία της σ' όλο σχεδόν το Αιγαίο. Από την άλλη πλευρά στεκόταν η Σπάρτη, έχοντας με το μέρος της τις περισσότερες πόλεις της Πελοποννήσου.

Οι σχέσεις των δύο αυτών πόλεων δεν ήταν καλές. Τις χώριζαν πολλές διαφορές. Είχαν διαφορετικά πολιτεύματα και αλλιώτικο τρόπο ζωής. Η μεγάλη δύναμη της Αθήνας έκανε τη Σπάρτη να ανησυχεί. Η ανησυχία μεγάλωσε, όταν η Αθήνα θέλησε να πουλήσει τα προϊόντα της στη δυτική Ελλάδα και την Ιταλία. Αυτό έκανε μεγάλη οικονομική ζημιά στους Κορίνθιους, που ήταν φίλοι των Σπαρτιατών. Όλες αυτές οι αιτίες εύκολα μπορούσαν να οδηγήσουν σ' ένα πόλεμο.

Η αφορμή δεν άργησε να βρεθεί. Οι Κερκυραίοι, που είχαν διαφορές με τους Κορίνθιους, ζήτησαν βοήθεια από τους Αθηναίους. Οι Αθηναίοι, που ενδιαφέρονταν για το εμπόριο της περιοχής, θεώρησαν το γεγονός αυτό ως μεγάλη ευκαιρία. Αποφάσισαν λοιπόν να πάνε με το μέρος των Κερκυραίων. Οι Κορίνθιοι προσπάθησαν τότε να βλάψουν τους Αθηναίους στη Μακεδονία. Η κατάσταση χειροτέρεψε. Οι αντιπρόσωποι της Πελο-

1. Σκηνή από λευκή λήκυθο που δείχνει Αθηναίο πολεμιστή που αποχαιρετά τη γυναίκα του (Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών).

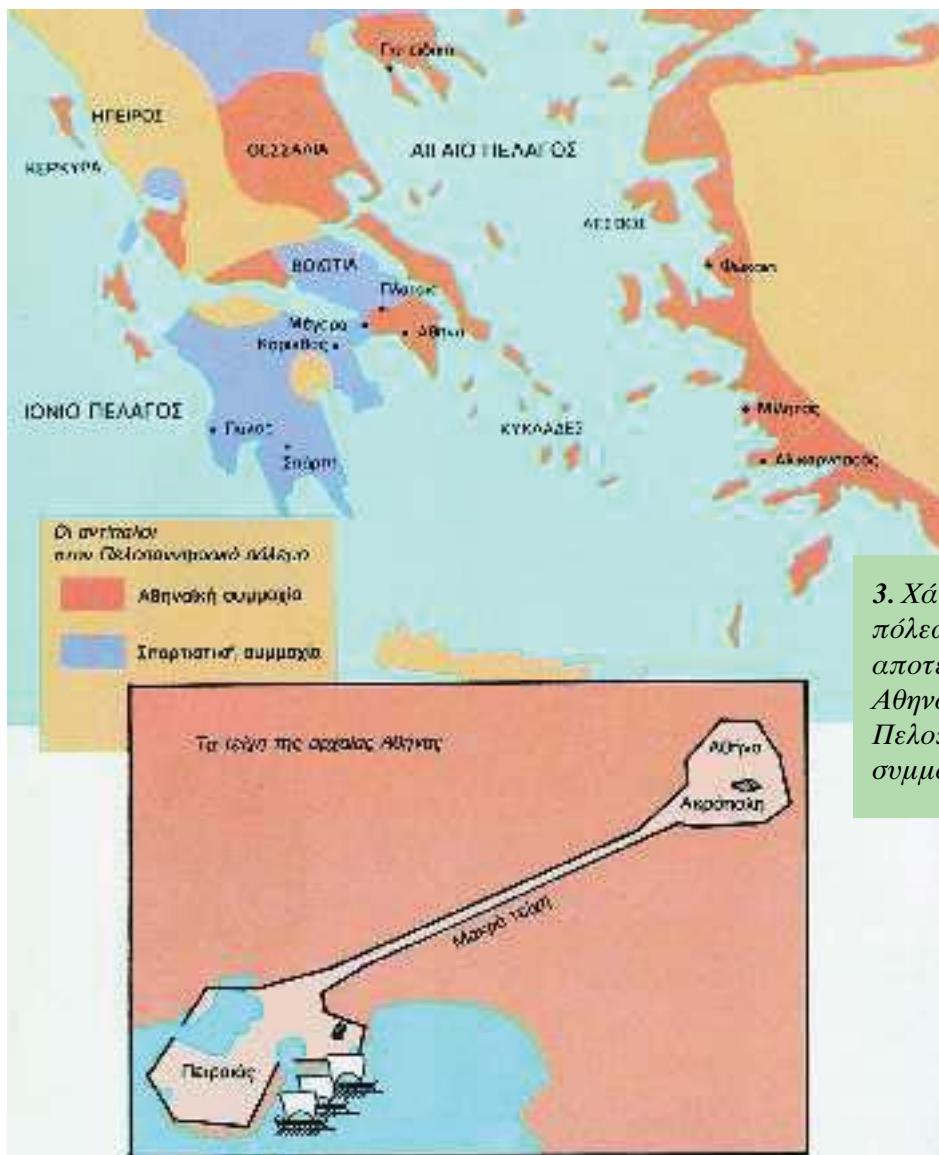
2. Αγαλμα Σπαρτιάτη πολεμιστή (Αρχαιολογικό Μουσείο Σπάρτης)

πονησιακής συμμαχίας συγκεντρώθηκαν στη Σπάρτη και αποφάσισαν να γίνει πόλεμος. Ο πόλεμος θα γινόταν ανάμεσα σε Έλληνες και ήταν πολύ κακό αυτό.

Αντιμέτωπες ήταν δυο πολύ μεγάλες συμμαχίες, η Πελοποννησιακή και η Αθηναϊκή. Η πρώτη ήταν ισχυρή στην Ξηρά και η δεύτερη στη θάλασσα. Κανένας δεν μπορούσε πια να μαντέψει ποιος θα έβγαινε νικητής. Έγινε μια τελευταία προσπάθεια να τα βρουν οι δυο αντίπαλοι, μα στάθηκε αδύνατο. Ο απεσταλμένος του βασιλιά Αρχίδαμου, Μελήσιππος, γύρισε, χωρίς να καταφέρει να πείσει τους Αθηναίους. Φεύγοντας μάλιστα από την Αθήνα είπε λόγια που φάνηκαν προφητικά: «αυτή η ημέρα θα γίνει αρχή μεγάλης συμφοράς για τους Έλληνες». Και δεν είχε άδικο.

Έτσι άρχισε ένας εμφύλιος πόλεμος που όλα έδειχναν πως θα διαρκούσε πολύ. Οι αντίπαλοι πολεμούσαν από την άνοιξη ως το φθινόπωρο. Τον χειμώνα σταματούσαν για να κάνουν τις απαραίτητες προετοιμασίες.

-
- η αφορμή:** η δικαιολογία που χρησιμοποιεί κάποιος για να κάνει κάτι.
- ο εμφύλιος:** ο πόλεμος που γίνεται ανάμεσα σε ανθρώπους του ίδιου κράτους.

παράθεμα 1 Εμφύλιος πόλεμος

Στον Πελοποννησιακό πόλεμο, όποιος φερόταν σκληρά στους αντιπάλους του σ' αυτόν έδειχναν εμπιστοσύνη. Όποιος έβαζε στο νου του να κάνει ένα κακό αυτόν θεωρούσαν έξυπνο. Όποιοι ανήκαν στο ίδιο κόμμα αυτοί θεωρούνταν καλύτεροι από συγγενείς.

Θουκυδίδης, Ιστορία, Γ.82 (διασκευή)

παράθεμα 2 Η φωνή της ποιγικής

4. Αθηναϊκή τριήρης σε αναπαράσταση (Ναυτικό Μουσείο Αθηνών)

Ο Αθηναίος αντιπρόσωπος Καλλίστρατος είπε στους Σπαρτιάτες τα παρακάτω σοφά λόγια: «Πάντοτε γίνονται πόλεμοι και τελειώνουν. Οι άνθρωποι όμως επιθυμούμε την ειρήνη. Την ειρήνη πρέπει να την υπογράψουμε, προτού μας χτυπήσουν μεγάλες συμφορές. Ο πόλεμος φέρνει μόνο καταστροφές. Γι' αυτό δεν πρέπει να μοιάσουμε στους πρωταθλητές που περιμένουν να νικηθούν, για να φύγουν από το στίβο. Πρέπει λοιπόν να γίνουμε φίλοι, όσο ακόμη είμαστε δυνατοί και ευτυχισμένοι».

Ξενοφώντας, Ελληνικά, ΣΤ' 3, 15-17 (διασκευή)

- Μπορείς να εξηγήσεις τι εννοούσε με τα λόγια του ο Μελήσιππος;
- Γιατί, κατά τη γνώμη σου, αυτός ο εμφύλιος πόλεμος θα διαρκούσε πολύ;